

Oppsummering etter dialogmøter – høring av planprogram for Retningsdrift Brynsbakken

Dette dokumentet er en samlet oppsummering av innspill fra publikum i dialogmøter knyttet til høring av planprogram for prosjektet Retningsdrift Brynsbakken. Dialogmøtene ble gjennomført mandag 23. og tirsdag 24. mars på kveldstid i et lokale i Gamlebyen i Oslo. Dialogmøtene om planprogrammet engasjerte mange beboere, organisasjoner og interessenter. Det kom ca. 40 deltakere på hvert møte. Blant deltakerne var det naboer til prosjektet, representanter fra velforeninger, foreldre til barn ved Vålerenga skole, lokalpolitikere, næringslivsinteresser i området med flere.

Møteform - Dialogmøte

Møtene hadde to hensikter:

1. Gi informasjon om prosjektet – hensikt og rammer, framdrift i prosjektet, mulige alternativer til teknisk løsning og medvirkningsprosess.
2. Få fram innspill og spørsmål som kan styrke kvaliteten på planen og tilpassing til nærmiljøet, hvilke alternativer bør utredes og hva bør undersøkes.

Deltagerne ble fordelt rundt bord med hver sin representant fra prosjektet som svarte på spørsmål og noterte innspillene. Dette ble gjort for å få flest mulig innspill og for at alle deltagerne skulle få muligheten til å si sin mening og gi innspill og informasjon og tips om mulige løsninger, ikke minst om lokkalternativene.

Alle innspill som kom fram i møtet ble notert, og er oppsummert etter tema nedenfor.

Hovedtrekkene fra dialogmøtene

Innspillene viser særlig stor bekymring knyttet til jernbanestøy – både i anleggsperioden og etter ferdigstilling – og et tydelig ønske om at prosjektet skal bidra til en faktisk forbedring av dagens situasjon. Mange er bekymret for at utbygging av jernbanen i Brynsbakken vil gi mer jernbanestøy.

Flere etterlyser et høyere ambisjonsnivå for støytiltak enn minimumskravene i regelverket, inkludert vurdering av hele strekningen mot Oslo S og bruk av nye teknologier.

Anleggsperiodens varighet, trygg skolevei og forutsigbare forhold for hverdagsliv er også gjennomgående tema.

Løsninger med lokk og tunnel engasjerer, og det kommer fram både støtte til mellomlangt lokk som en mulig kompromissløsning og ønske om ny vurdering av tunnel som mer langsiktig alternativ. Samtidig løftes grønnstruktur, kulturmiljø, sosial trygghet og estetiske kvaliteter frem som viktige hensyn for områdets framtid.

Flere uttrykker også forventning om reell medvirkning og tydelig oppfølging av innspillene videre i planprosessen. Det er tydelige forventninger om at prosjektet skal gi noe tilbake til nærmiljøet, og at innspillene fra medvirkningen får reell betydning videre i planlegging og beslutningsprosesser.

Informasjon, medvirkning og tillit

- Ønske om tydeligere, tidligere og mer omfattende informasjon, samt bedre avklaring av hva som faktisk kan påvirkes i prosessen.
- Uttalt redusert tillit til Bane NOR basert på tidligere runder med planprosess, kombinert med forventning om reell medvirkning og oppfølging i denne planprosessen, ut over ren informasjonsdeling fra Bane NOR sin side. Noen føler en avmakt overfor at prosessen starter på nytt med de samme forutsetningene og langt på vei de samme løsningene som sist.
- Flere opplevde mangelfull varsling og korte frister for informasjon og høringer i sist runde.
- Det ble etterlyst tydeligere og mer tilgjengelig informasjon, blant annet gjennom oppslag i nabolaget og bruk av film og digitale løsninger, varsling på SMS etc.
- Flere etterspør større åpenhet om prosjektets premisser, handlingsrom og konsekvenser, samt tydeligere tilbakemeldinger på innspill som blir gitt fra publikum.
- Noen etterlyser også at Bane NOR har et bedre byutviklingsperspektiv i prosjektet.

Tilbakemeldinger på innhold i, og gjennomføring av dialogmøtene

- Mange opplevde møtene som nyttige, men ønsket muligheten for plenumsdiskusjoner og bedre mulighet til å høre andres innspill.
- Positive erfaringer med dialog i mindre grupper, flere uttrykte at de ikke ønsket å snakke i større forsamlinger og synes det var positivt å kunne snakke i en mindre gruppe.

Støy – anlegg og drift

- Støy er et gjennomgående hovedtema og den største bekymringen for mange av møtedeltakerne. Mange har høyt kunnskapsnivå om temaet.
- Det er et ønske om at Bane NOR legger til grunn et høyere ambisjonsnivå enn minimumskrav i retningslinje for støy i arealplanlegging (T-1442).
- Ønske om helhetlig støyvurdering helt ned mot Oslo S, og nordover mot Etterstad, inkludert strukturstøy og vibrasjoner.
- Forslag om pilotprosjekt med bruk av hele verktøykassen for støydemping (hjul-skinne, skinne-sville, svilleunderlag og ballast, bremses, redusert hastighet, støyskjermer).
- Støy i anleggsperioden var et gjennomgående hovedtema og en stor bekymring for mange.
- Det ble etterspurt tidlig varsling om støyende arbeider samt kontinuerlig støyovervåkning.
- Flere uttrykte bekymring for både togstøy, anleggstrafikk og samlet støybilde, også utenfor selve planområdet.

- Særlig bekymring knyttes til støy ved portalområder og overgang mellom åpne spor og lokk.
- Nattestøy fra godstrafikk og bremselyder trekkes frem som en særskilt belastning i dagens situasjon.

Anleggsperiode og gjennomføring

- Bekymringer knyttet seg til anleggsperiode og belastning for hverdagsliv, særlig for barn, skolevei og bruk av parker.
- Publikum har behov for realistiske tidsplaner og forutsigbarhet.
- Lang og belastende anleggsperiode bekymrer mange, spesielt dersom langt lokk over Hovedbanen velges.
- Det etterlyses realistiske og tydelige tidsplaner, faseinndeling og bedre forutsigbarhet for beboere.
- Anleggstrafikkens traséer og omfang må avklares tydelig, særlig i boligområder
- Det trekkes frem behov for å ivareta trygg ferdsel, skolevei og adkomst til boliger gjennom hele anleggsperioden.
- Det ble uttrykt stor bekymring for at Enebakkveien blir stengt i anleggstiden. Skoleskys vil ikke fungere grunnet ulike start og slutt-tider for barna.

Grunnforhold, geoteknikk og vibrasjoner

- Flere uttrykker bekymring for løsmasser, blåleire og usikre grunnforhold i området.
- Vibrasjoner fra både anleggsarbeid og fremtidig togdrift oppleves som en mulig risiko for nærliggende bebyggelse og barnehager.
- Det er behov for tillitsvekkende dokumentasjon, tydelig kommunikasjon og grundige undersøkelser av grunnforholdene.

Lokk, tunnel og jernbaneløsninger

- Løsningsforslag med lokk ble grundig diskutert, med ulike syn på korte, mellomlange og lange lokk og mange ulike synspunkt.
- Det kom fram delte syn på lokk:
 - Mange mente mellomlangt lokk gir best balanse mellom støyreduksjon, arealbruk og anleggsperiode.
 - Mellomlangt lokk trekkes frem som kompromiss av mange, mens andre ønsker tunnel under Gamlebyen utredet på nytt.
 - Kritikk av langt lokk som bybarriere og med store konsekvenser for anleggsperioden.
 - Flere stilte spørsmål ved hvilke gevinster langt lokk gir opp mot arealbruk og konsekvenser, særlig i Vålerengaparken.
 - Samtidig mener noen at det lengste lokket skjermer flest beboere, og at kostnader må aksepteres som avbøtende tiltak.
 - Krav om at uansett hvilken løsning som velges, må det gi reell støyreduksjon og nytte for nærmiljøet.

- Mange mener lokkalternativene ikke gir noe støyskjerming av betydning og at lokk derfor må undersøkes der de gir reel støydemping – for eksempel mot Etterstad og Romeriksporten.
- Mange uttrykker at det er positivt at taket over lokket kan gi nye oppholds- og ferdselsarealer.
- Tunnel ble løftet frem av enkelte og det ble stilt spørsmål ved hvorfor dette ikke utredes videre.
- Tunnel fremmes av flere som foretrukket og mer fremtidsrettet løsning, blant annet begrunnet med ny teknologi.
- Det ble stilt spørsmål ved om tidligere beslutninger om tunnel fortsatt er gyldige og relevante i dagens situasjon.

Systemperspektiv og togtrafikk

- Flere mener Oslo S og Oslotunnelen er den reelle flaskehalsen og etterlyser større systemperspektiv.
- Forslag om å vurdere Gjøvikbanen, rutemodeller og oppdatert KVV for Oslonavet.

Tverrforbindelser, gange og sykkel

- Det ble lagt svært stor vekt på trygge og attraktive tverrforbindelser, særlig for skolebarn.
- Snarveier som Tranga og jernbanetrappa er kritisk viktige og må ikke forringes.
- Eksisterende snarveier og trapper ønskes i størst mulig grad bevart eller forbedret, også i anleggsperioden.
- Sikre, åpne og intuitive tverrforbindelser er svært viktige, særlig for barn, skolevei og hverdagsreiser.
- Det ble lagt vekt på universell utforming, god belysning og opplevd trygghet i underganger og forbindelser.
- Forbindelser mellom Svartdalsparken, Kværnerbyen, Enga torg og Vålerenga ble trukket frem som særlig viktige.

Enebakkveien og sosial trygghet

- Enebakkveien oppleves som utrygg i dag; det er behov for aktive tiltak som eksempelvis lys, aktivitet, siktlinjer og materialbruk som fremmer trygghet.
- Skolevei og barns sikkerhet vektlegges som kritiske hensyn.

Trafikk og framkommelighet

- Bekymring for biltrafikk, anleggstrafikk og sikker adkomst for alle trafikantgrupper.
- Bekymring for biltrafikk, anleggstrafikk og tilgjengelighet i anleggsperioden ble tydelig uttrykt.
- Flere etterspurte konkrete planer for omkjøringer, adkomst for beboere og beredskap (post, ambulanse mv.).

- Endringer i trafikkmønster etter utbygging og konsekvenser for nærliggende gater ble etterlyst.
- Spesiell oppmerksomhet rettes mot trafikksikker adkomst til barnehager og skole.

Grøntområder, byliv og bruk av arealer

- Sterkt ønske om å bevare og styrke grønnstruktur, grønne og åpne forbindelser med aktivitet og opphold for flere aldersgrupper.
- Det var bred enighet om at nye arealer bør gi mer grønt, høy kvalitet og aktivitet.
- Forslag inkluderte parker, møteplasser, aktivitetstilbud for flere aldersgrupper og midlertidige tiltak.
- Det ble uttrykt bekymring for at arealer kan bli lite brukt eller oppleves som utrygge dersom de ikke tilrettelegges godt.
- Det er bredt ønske om mer og bedre tilgjengelige grøntarealer med høy kvalitet.
- Det bør undersøkes om arealene, murene og sideterreng kan tilføres nye kvaliteter, beplantning, kunstinstallasjoner, aktiviteter som klatrevegg, dekorasjoner, farger etc.
- Noen ønsket at grøntområdene plantes med arter som er viktige for biologisk mangfold.

Kulturmiljø, identitet og historiske verdier

- Kulturhistoriske verdier og områdenes identitet vektlegges sterkt, og kulturhistoriske verdier og eksisterende bygninger ble løftet frem som svært viktige å bevare av enkelte
- Samtidig opplever noen at flytting av historiske bygninger er problematisk eller urealistisk.
- Flere var bekymret for at flytting av bygninger og miljøer vil føre til tap av historisk kontekst.
- Det ble understreket at flyttede bygninger må tas i aktiv bruk, helst til bolig eller allmennyttige formål.
- Dersom bygninger flyttes, forventes aktiv bruk som bidrar til liv og nærmiljø, ikke rene utstillingsbygg.

Estetikk, kunst og opplevelseskvaliteter

- Et ønske om høy estetisk kvalitet, bruk av kunst, lys og materialer som knytter områdene sammen visuelt.
- Noen var opptatt av at utsikten fra Vålerengaparken (nederst ved Opplandsgate) mot Oslofjorden må bevares.